După moartea protopopului Aurel Munteanu

Ce ne povestește doamna Lucreția Munteanu, soția preotului martir, dela Huedin

Se cunosc tragicile împrejurări în care S. S. protopopul Aurel Munteanu, din Huedin, la ocuparea părții din Ardeal cedată ungurilor, și-a găsit o moarte de martir.

Soția sa, doamna Lucreția Munteanu, după aproape patru luni, a isbutit să se refugieze pe pământul rămas românesc.

Venind în București și făcându-ne o vizită la redacție, ne-a dat câteva amănunte asupra dureroaselor evenimente.

Părintele protopop Aurel Munteanu a căzut victimă răzbunării ungurilor în ziua de 10 Septembrie.

La ora 12 din zi, sfinția sa se ducea la spital să înmormânteze un soldat.

Era zi de târg, lume multă. Asasinii românilor din 1919, în frunte cu Francise Gall, cari au trăit liniștiți și nesupărați vreme de douăzeci de ani sub români, l-au pândit și, în piață, s'au repezit asupra lui:

— Uite-l pe nici o brazdă!

Prins de ei, părintele protopop a suferit chinuri groaznice înainte de a-și da duhul.

Cotropitorii l-au îngropat apoi la marginea orașului Huedin, într'un teren mlăștinos, pe furiș.

Familiei, care aflase și îi cerea cadavrul ca să-l îngroape creștinește, autoritățile maghiare îi răspundeau că habar n'au, că probabil părintele protopop a fugit peste graniță, în România.

Purtatul cu vorbe a durat dela 10 Septembrie până la 16 Noembrie, mai bine de două luni.

Când n'a mai fost chip să se tăgăduiască faptul, ungurii au consimțit la predarea cadavrului.

In timpul deshumării au pus pază mare până hăt departe pe dealuri, ca să nu se apropie mulțimea de români de prin satele vecine, cari prinseseră de veste.

D-na Lucreția Munteanu — ne povestește — n'a avut voe să aducă sicriul pe care-l comandase.

Cotropitorii au făcut ei înșiși înmormântarea, punând trupul martirului într'un sicriu simplu și transportându-l cu căruța la cimitir, interzicând chiar și urmarea căruței de către familie sau populația românească, venită special de prin multe sate și comune îndepărtate.

Totuși, mulți locuitori și credincioși se adunaseră la cimitir. La apropierea modestului cortegiu, jandarmii unguri au evacuat însă cimitirul.

A doua zi după această ceremonie, pe mormântul de martir al protopopului Aurel Munteanu nu mai exista nici crucea, nici florile aduse acolo de familie și credincioși. Ungurii au avut grijă să distrugă, să spulbere orice urmă care ar fi însemnat o mărturie a civilizației la care au ajuns vecinii noștri, sau o dovadă de felul cum înțeleg ei să răspundă la buna credință și dorința de pace a cuiva!

Părintele protopop Aurel Munteanu, care a fost toată viața un tribun al moților și s'a sacrificat pentru ei, n'a avut dreptul, prin voia năvălitorilor, după moarte, să-i fie cinstită credința de către acei cari l-au iubit.

Doamna Lucreția Munteanu ne spune apoi că a avut de suportat numeroase percheziții a autorităților ungurești în timpul cât a mai rămas în teritoriul ocupat, și că acestea i-au confiscat lucrările soțului asupra unei monografii a județului Cluj — socotind, de bună seamă că sunt cine știe ce acte trădătoare!

De altfel aceiași prigoană a fost îndreptată asupra lor și în anul 1919, când ungurii i-au confiscat o lucrare aproape terminată despre poetul Milton și i-au ucis o fetiță de zece luni.

Despre chipul cum a putut pleca din teritoriul ocupat, d-na Lucreția Munteanu ne dă următoarele amănunte: dela Huedin a plecat cu acte, destul de greu, pentru Cluj.

Aci, însă, în loc de a se duce la aceia cari o așteptau, s'a dus la poliție ca locuitoare a Clujului și a isbutit să obție acte de trecere a frontierei, nefiind recunoscută de autorități.

D-sa a venit în țară la 5 Dcembrie.

In privința stării de lucruri din teritoriul ocupat, d-sa ne lasă să înțelegem că domnește o mare desordine.

Un măcelar ungur, descoperind că este furat de niște soldați unguri, aceștia l-au ucis. Autoritățile, ca să ascundă gradul de civilizație al stăpânitorilor, au afirmat după aceia că asasinii erau niște soldați... sârbi.

La sate nu mai există învățători români.

Patru trolțe, ridicate de generalul Cantacuzino, au fost tăiate cu topoarele și aduse în curtea fostei locuințe a martirului protopop Aurel Munteanu:

— Nu ne trebue cruce valahă! — explicau ei gestul.

O femee, cerând în autobuz, pe românește:

— Dați-mi un bilet! — a fost umilită și era s'o pățească și mai rău.

... Iată câteva aspecte ale vieții ce o duc românii rămași sub ocupația maghiară, aspecte povestite în graiul românesc și fără exagerare al îndureratei văduve a celui ce a adăugat încă o verigă la lanțul martirilor români, căzuți sub oblăduirea civilizată a conducătorilor dela Buda-Pesta.

Cripta Ducelui de Reichstadt

de OLGA GRECEANU

I

Era în inima Vienei, în plin centru, peste drum de hotelul Cranz - Ambassador, hotelul în care și Regina noastră Maria poposea în trecerile ei prin Capitala Habsburgilor.

De la oricare fereastră a hotelului ce dă în Neu-Markt, se vede Capela Capucinilor, clădită peste cripta ce adăpostește trupurile a 141 de Habsburgi și a unei străine: Contesa Carolina Fuchs - Mollardt, guvernanta Impărătesei Maria - Tereza, a mamei ei, surorilor ei și copiilor ei. Pentru cei 62 de ani de mare credință, Maria Tereza a îngăduit să-i odihnească trupul în cripta imperială, alături de copiii pe cari i-a crescut și cărora le-a închis ochii în ceasul agoniei.

De 19 ori pe an, Impărăteasa Maria - Tereza scobora treptele criptei, la fiecare aniversare a părinților, bunicilor și copiilor ei. In ultimii doi ani de viață, nu mai putea scobori. Atunci s'au construit două înguste ascensoare primitive, deoparte și de alta a scării, lăsate și urcate de călugări, cu frânghii.

Ultima oară când a venit în criptă, a fost la 20 Octombrie 1780; se împlineau 40 de ani de la moartea tatălui ei, Impăratul Carol al VI-lea. La plecare, în timp ce călugării trăgeau în sus îngustul ascensor, fringhiile s'au încurcat și de trei ori s'a oprit ascensorul; de trei ori a trebuit s'o coboare ca în fine s'o scoată din criptă. Rămând, Maria Tereza, atunci de 63 de ani, spuse călugărilor speriați:

„Ei bine, nu e decât un semn; morții mei mă vor cu ei".

Peste o lună și câteva zile, la 29 Noembrie 1780, Impărăteasa a murit, după o glorioasă domnie de 40 de ani.

La moartea ei, Napoleon Bonaparte era un băețel de abia 11 ani, care, la școala militară din Brienne învăța cu pasiune Istoria, pe care el avea atât de mult s'o înfrumusețeze cu propria lui viață! La știrea morții Impărătesei, băețelul era departe de a bănui că al treilea succesor al tronului Habsburgilor, în linie directă din Maria - Tereza, va fi socrul lui — al celui mai sărac elev al școalei militare din Brienne — și totdeodată bunicul copilului lui, născut în leagăn de împărat!

...Intr'o zi de groaznică ploaie, la Viena, am scoborît în cripta Habsburgilor. O scară lungă, îngustă, prea dreaptă ca să fie ușor de scoborît, mă duce în galeria rece de sub pământ. Altă dată poate e mai lumină, acum, cu ploaia care cade, e întuneric și-mi trebue câtăva vreme să-mi obișnuesc ochii cu lumina tristă a sălilor de piatră.

Iată în mijloc, imensul sarcofag al Impărătesei Maria-Tereza și al lui Francisc I. La cele patru capete ale sarcofagului câte o figură alegorică, ținând fiecare pe genunchi câte una din coroanele ce a purtat temuta suverană: coroana Ungariei, a Boemiei, a Ierusalimului și a Imperiului Romei.

Deasupra capacului, perechea imperială, sculptată în bronz, în clipa când se trezește din somnul morții, la fiecare aniversare a părinților, bunicilor și copiilor ei. In ultimii doi ani de viață, nu mai putea scobori. Atunci s'au construit două înguste ascensoare primitive, deoparte și de alta a scării, lăsate și urcate de călugări, cu frânghii.

Pe pereții lăturalnici, cioplite în bronzul masiv: trofee, ghiulele, medalioane, steaguri, coroane, embleme imperiale, inscripții. E grandios. La picioarele lor, ca un contrast, un simplu sicriu fără nici un ornament și nici un nume: al Impăratului Iosif al II-lea, fiul lor. Și de acum, în rând și alăturate, cap la cap, margine în margine, sub geamuri, în fața ușilor, dealungul zidurilor, numai cosciuge. Sunt 141, dintre cari 12 Impărați și o singură împărătească. Cel dintâi, al Impărătesei Anna, a fost adus în 1618; cel din urmă, al Impăratului Frantz Iosif în 1916.

Trec dintr'o sală în alta, dintr'o galerie în alta, aproape fără să mă mai opresc. N'am nici un interes pentru nici unul, și apoi, de ce n'aș spune? N'am nici o emoție. E urât. Nici o floare, nici o statue, nici o candelă, nici măcar o plantă să respire în cuprinsul zecilor de săli de piatră, să mai scuture răceala, tristețea, asprimea, monotonia acestei expoziții de sarcofage întunecate.

Cum ne oprim, unii aci, alții dincolo, comentând, examinând, cercetând, dându-ne părerea, pare mai degrabă că ne găsim la un negustor cu modele de sarcofagii...

(Mâine sfârșitul)

Examenele de definitivare

pentru învățători și inaintare la gr. II și I

Când vor incepe aceste examene și ce categorii de învățători și învățătoare se pot prezenta la ele

Ministerul educației naționale, cultelor și artelor a dat următoarea deciziune:

Noi, Traian Brăileanu, ministru secretar de stat la departamentul educației naționale, cultelor și artelor,

Având în vedere că în anii din urmă nu s'au ținut examenele de definitivat și inaintare la gr. II,

Având în vedere că dispozițiunile actualei legi, în ce privește examenele învățătorilor, cum și înaintarea la gr. I, nu mai corespund în totul situației create prin ultimele rearjurări, decidem:

Examenul de definitivat

Art. I: Examenul de definitivat va începe în ziua de 15 Februarie 1941.

La acest examen se pot prezenta învățătorii, învățătoarele dela școlile primare și învățătoarele dela grădinile de copii, care sunt titulari în învățământul primar (cu titlul provizoriu, sau prin încredințare de post) și au cel puțin trei ani de funcționare efectivă până la data începerii examenului.

In timpul de stagiu se socotesc și anii de funcționare ca suplinitori, cu diplomă de capacitate.

Invățătorii cari au funcționat ca detașați în administrația școlară sau în alte instituții recunoscute de legea învățământului primar, se pot prezenta la acest examen, dacă au funcționat efectiv la școală cel puțin jumătate din stagiu.

Invățătorii căzuți de trei ori la examenul de definitivat, dar care au făcut cursurile de repetiție organizate de Minister în 1938 și prevăzute la art. 118 din legea inv. primar din 1937, învățători cari în baza deciziei nr. 30.612/939 au fost menționați în învățământ, se pot prezenta la acest examen pentru a patra oară.

Inscrierea se face la cererea candidatului, care o va depune la inspectoratul școlar al județului, în care funcționează pe anul școlar în curs (ca titular) utilizat sau detașat), până la 10 Ianuarie 1941.

Art. II: Invățătorii vor însoți cererea de inscriere cu toate copiile depe procesele verbale de inspecții și actele prin care pot justifica activitatea din școală și din afară de școală.

Inspectorii școlari județeni vor da o notă pentru această activitate, care trebue să fie cel puțin 7.00.

Celor cărora li s'a făcut această notare, pe baza legii învățământului primar din 1938, după care nota minimă era 6.00, li se va ridica din oficiu nota la 7.00, dacă au fost notați cu 6.00.

Art. III: Examenul se va ține, pe centre, ce se vor fixa ulterior de Minister, în fața unei comisiuni compusă din profesori de școală normală, pentru următoarele obiecte:

1. Pedagogia.
2. Limba și literatura română.
3. Istoria-geografia.
4. Matematică.
5. Fizico-naturale.

Președinte va fi unul din membrii comisiunii, delegat de Minister.

Pentru învățătoarele dela grădinile de copii se vor fixa două comisiuni aparte, cu profesori pentru următoarele materii:

1. Pedagogia.
2. Limba și literatura română.
3. Istoria-geografia.

Art. IV: Examenul va consta din următoarele probe:

a) Proba scrisă: o lucrare cu subiect de pedagogie și una cu subiect din limba și literatura română.

De fiecare lucrare se vor da câte trei subiecte, candidatul având libertatea de a-și alege unul.

Fiecare lucrare scrisă va trebui să fie notată cu cel puțin nota 5,00, pentru a fi admis candidatul la proba orală.

b) Proba orală. Se va examina din materiile: pedagogie, limba și literatura română, istoria și geografia Țării, matematică, științele naturale și științele fizico-chimice, după îndreptarul pe care Ministerul îl va întocmi în acest scop.

Nota medie dela probele scrise, adunată cu nota medie obținută la proba orală, va da nota medie a examenului teoretic, care va fi minimum de 6 (șase) pentru a fi admis să dea proba practică.

c) Proba practică. Se va da candidatului să țină o lecție, care va dura cel puțin 20 minute.

Pentru pregătirea lecției și întocmirea planului, candidatul va avea două ore de pregătire.

Nota minimă la această probă va fi 7.00.

Dacă un candidat nu a obținut nota 7.00 i se va da o nouă lecție în aceleași condițiuni, chiar a doua zi, iar nota obținută la această din urmă lecție, va fi nota probei practice a candidatului respectiv.

Nota examenului de definitivat va rezulta din media celor trei note: a) nota activității școlare, dată de inspectorul școlar județean; b) nota medie a examenului teoretic (scris și oral) și c) nota probei practice.

Nota de admitere va fi minimum 7.00.

Definitivarea învățătorilor licențiați

Art. V: Definitivarea învățătorilor licențiați.

Invățătorii licențiați în litere, filosofie, științe sau teologie vor putea obține titlul definitiv, în urma unei inspecții speciale, făcută de un inspector general primar, delegat de minister.

Sunt îndreptățiți la această inspecție învățătorii titulari care vor face dovada că au stagiul cerut de art. 1 din prezenta decizie.

Cei care nu funcționează la catedră în acest an școlar, dar se găsesc într'o situație recunoscută de Minister, pot cere să li se facă această inspecție la o școală primară de stat din localitatea unde se găsesc.

Inspecția specială va consta din:

a) Cercetarea activității didactice, culturale și sociale dovedită prin procesele verbale de inspecții și memoriul de lucrări personale, conferințe și realizări pe teren.

Această activitate va fi calificată cu o notă.

b) Proba practică va consta din una sau mai multe lecții practice ținută la o școală primară de stat. Aceasta va fi deasemenea apreciată cu o notă.

Media rezultată din aceste două note va fi nota la definitivat, care trebue să fie minimum 7.00.

Cererile de inscriere împreună cu toate actele și diploma de licență, se vor adresa direct Ministerului, până la 10 Ianuarie 1941.

Examenul pentru inaintarea la gr. II

Art. VI: Examenul pentru inaintare la gr. II va începe la 1 Martie 1941.

Invățătorii cari din cauza concentrării, a refugiului sau alte motive întemeiate nu s'au inscris la timp vor mai putea înainta cereri de inscriere pentru examenul de înaintare la gr. II, până la 10 Ianuarie 1941, la inspectoratele școlare regionale.

Spre a li se putea face inspecția specială, candidații trebue să îndeplinească următoarele condițiuni: a) să aibă trei ani de funcționare în învățământ cu titlul definitiv, la data de 1 Septembrie 1940. Pentru cei cari au în stagiu ani de funcționare în administrație sau alte instituții recunoscute de legea inv. primar, se vor aplica aceleași dispoziții ca la art. 1 din prezenta decizie. b) Să nu aibă vreo pedeapsă neradiată.

Inspecțiile speciale se vor face de către inspectorul școlar de circ. sau de județ, care va trebui să cerceteze:

I. Activitatea didactică. a) Candidatul va ține două lecții după orarul zilei. b) Va face o lecție indicată de inspector. c) Se va examina modul cum elevii și-au asimilat cunoștințele. d) Se va constata contribuția adusă de candidat la desvoltarea instituțiilor anexe școalei, în deosebi a cantinei școlare.

II. Activitatea în afară de școală: a) Se va cerceta colaborarea candidatului la opera de asistență socială a Ajutorului Legionar și participarea sa la diferitele bătăi date de Mișcarea Legionară pentru strângerea materiilor prime, etc. b) Activitatea culturală desfășurată în comună sau cartierul respectiv. c) Preocupările intelectuale și lectura particulară a candidatului. d) Se va cerceta prestigiul de care se bucură învățătorul în localitate.

Rezultatul inspecției va trebui să fie notat cu cel puțin nota 7.00 pentru a fi admis să se prezinte la examen. Inspecțiile făcute în anii trecuți cu notările respective, sunt valabile.

Art. VII: Comisiunea de examinare se va compune din: 1 profesor de pedagogie, 1 profesor pentru partea literară, 1 profesor pentru partea științifică.

Din fiecare comisiune va face parte și un inspector general prim sau de circumscripție, delegat de Minister, care va informa comisiunea asupra activității școlare și sociale a candidatului, dând referințe după constatările făcute cu ocazia inspecției speciale sau după actele aflate la dosar.

Examenul va consta din următoarele probe:

I. Proba scrisă.

a) O lucrare din științele pedagogice cu specială referire asupra problemelor noi ale pedagogiei.

b) O a doua lucrare de cultură generală (cuprinzând cunoștințe generale de istoria literaturii române, istoria și geografia României, științe naturale și fizico-chimice).

De fiecare lucrare scrisă se vor da câte trei subiecte, candidatul având libertatea să-și aleagă unul.

Media acestor lucrări va fi cel puțin 7, pentru admiterea la orar.

II. Proba orală.

a) Cercetarea cunoștințelor generale de pedagogie, de organizare școlară și de cultură pentru popor.

b) Colocviu asupra unei lucrări alese de candidat din cele trei fixate de Minister.

Media probelor orale va fi cel puțin 7.

Media generală a examenului, care trebue să fie cel puțin 7, se va obține din cele trei note.

Nota la inspecție, media la proba scrisă și media dela oral.

Ministerul va întocmi o programă analitică sumară de cunoștințele ce se vor cere candidaților la acest examen.

Inaintările la gr. I

Art. VIII: Inaintările la gradul I.

Invățătorii care doresc să fie înaintați la gr. I vor trebui să aibă cel puțin 5 ani de funcționare efectivă la catedră, până la 1 Septembrie 1940, cu gr. II.

Invățătorii care din cauza concentrării, a refugiului sau alte motive întemeiate nu s'au înscris la timp, vor mai putea înainta cereri de înscriere pentru gr. I până la 10 Ianuarie 1941.

Cei înscriși trebue să mai îndeplinească și următoarele condițiuni.

a) Pedepsele suferite să fie radiate.

b) Să fi desfășurat în timpul stagiului o activitate școlară și culturală, care în totalitatea ei să fie calificată de inspectorul general primar cu „foarte bine" sau „bine". In acest scop, inspectorul general primar va cerceta dosarele și situația învățătorilor și va da calificativele corespunzătoare, fără de care nu se poate trece la inspecția specială.

La inspecția specială care se va face de către un inspector general primar sau de către un inspector de circumscripție delegat de inspectorul general se va cerceta:

I. Activitatea din școală.

a) Candidatul va ține cel puțin două lecții după orarul zilei și una indicată de inspector.

b) Se vor examina elevii spre a se constata cum și-au asimilat cunoștințele.

c) Se va cerceta contribuția adusă de candidat la desvoltarea instituțiilor anexe școalei și în deosebi a cantinei și a cooperativei școlare.

II. Activitatea în afară de școală.

a) Se va cerceta colaborarea candidatului la opera de asistență socială a Ajutorului Legionar și participarea sa la diferitele bătălii date de Mișcarea Legionară pentru strângerea materiilor prime, etc.

b) Deasemenea se va constata activitatea culturală desfășurată de învățător, prestigiul de care se bucură în localitate, cum și preocupările sale intelectuale și lectura particulară.

Această activitate va trebui să fie notată cu „foarte bine" sau „bine".

III. Lucrări personale. Candidatul va prezenta o lucrare personală (monografie, cercetări în domeniul pedagogiei sau în legătură cu alte probleme scolare, culturale, sociale), tipărită sau în manuscris.

Pentru această lucrare, candidatul trebue să obțină calificativul „foarte bine" sau „bine".

Calificativul de înaintare la gr. I va fi „f. bine" sau „bine". Acest calificativ se fixează după cele trei notări ce s'au dat în parte la: activitatea din timpul stagiului, activitatea constatată cu ocazia inspecției speciale și pentru lucrarea personală.

Invățătorului care are 2 din aceste calificative „foarte bine" i se dă calificativul general „foarte bine", iar celui care are 2 calificative „bine" i se dă calificativul general „bine".

Propunerile de înaintare la gr. I se vor face în Consiliul Inspectorilor generali.

Art. IX. In stagiul cerut pentru examenul de definitivat, de înaintare la gr. I, se va considera valabil timpul de concentrare și mobilizare.

Deasemenea se consideră valabil în acest stagiu și timpul petrecut în închisoare, lagăre de concentrare, destituire, suspendare etc., pentru activitate legionară.

SOCIALE - MUNCITOREȘTI

Desființarea breslelor de lucrători, funcționari particulari și meseriași

Textul decretului lege

D. general Ion Antonescu, conducătrul statului și președinte al consiliului de miniștri, a semnat următorul decret-lege pentru desființarea breslelor de lucrători, funcționari particulari și meseriași:

Art. 1. — Toate breslele de lucrători, funcționari particulari și meseriași, constituite și recunoscute în baza legii pentru recunoașterea și funcționarea breslelor de lucrători, funcționari particulari și meseriași, publicată în Monitorul Oficial nr. 237 din 12 Octombrie 1938, cu modificările ulterioare, precum și uniunile lor, sunt și rămân desființate pe data publicării prezentului decret-lege.

Art. 2. — Dreptul de organizare profesională al acestor categorii va fi reglementat printr'un decret-lege ulterior.

Art. 3. — Intreaga avere mobilă și imobilă a breslelor și uniunilor desființate va fi preluată de comisiunea prevăzută de art. 4 și încredințată pentru administrarea și conservarea camerii de muncă respectivă.

Camerele de muncă nu vor putea face însă un amestec între acest patrimoniu și orice altă avere încredințată lor spre administrare.

Membrii comitetului de direcție al camerei de muncă sunt personal și solidar responsabili pentru orice înstrăinare sau rea administrare a patrimoniului încredințat lor, numai până la o nouă reglementare a dreptului de organizare profesională.

Art. 4. — O comisiune compusă din: inspectorul șef al regiunei respective de inspecție a muncii, președintele camerei de muncă locale sau un delegat al său și administratorul financiar respectiv de încasări și plăți, sau un delegat al acestuia, va prelua întreaga avere a organizațiilor profesionale desființate prin decretul-lege de față.

Art. 5. — Actualele organe de conducere ale acestor organizațiuni profesionale sunt obligate să ia toate măsurile ce se impun, pentru conservarea întregei averi, a registrelor și scriptelor, până la data predării către comisiunea prevăzută de articolul precedent.

Orice abatere sau neglijență constatată în aplicarea dispoziției aliniatului precedent se va pedepsi cu închisoare de la 6 luni la 2 ani, afară de cazul când dispozițiile codului penal, în care faptul s'ar încadra, ar prevede o pedeapsă mai mare.

Art. 6. — Organizațiile profesionale mai sus vizate nu vor mai putea activa sub nici o formă, după data publicării prezentului Decret Lege.

Membrii acestor organizații profesionale care ar contraveni dispoziției aliniatului precedent, vor fi pedepsiți cu închisoare de la 6 luni la 2 ani.

Art. 7. — Orice dispoziții contrarii celor de mai sus sunt și rămân abrogate.

Expunerea de motive

Legea este însoțită de următoarea expunere a d-lui V. Iasinschi, ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale:

Domnule General,

Conform dispozițiunilor decretelor legi nr. 3052, din 5 Septembrie și nr. 3072, din 7 Septembrie 1940, avem onoare a vă înainta, pentru aprobare și semnătura Domniei Voastre, alăturatul decret-lege pentru desființarea breslelor de lucrători, funcționari particulari și meseriași.

Prin legea publicată în Monitorul Oficial nr. 237, din 12 Octombrie 1938 (modificată prin legea din 6 Februarie 1939 și 20 Iunie 1940) s'a reglementat dreptul de asociere și organizare profesională. Dar deși prin art. 1 al acestei legi se prevede că breslele nu pot avea de obiect decât studiul, apărarea și desvoltarea intereselor profesionale și cu toate că s'a precizat că interesele profesionale sunt limitate prin însăși natura lor la acelea de ordin industrial, comercial, agricol, technic, economic, cultural și social, totuși se constată că breslele ce au luat ființă în baza acestei legi nu înțeleg a-și menține activitatea pe linia intereselor pur profesionale.

Și cu toate că prin articolul suscitat al legii se mai accentuiază că breslele trebue să-și exercite activitatea numai pe planul național cu respectarea intereselor superioare al națiunii totuși se constată că spiritul în care se manifestă breslele este departe de a se putea socoti în armonie cu marile comandamente ale statului-național legionar.

Intrucât deci acest regim de organizare profesională nu s'a putut realiza în cadrul strict al intereselor superioare naționale, astfel cum a fost conceput prin legea sus arătată, este necesară desființarea acestor organizațiuni profesionale și reglementarea pe noui baze a dreptului de asociere profesională care în fond nu trebue supus nici unei știrbiri.

Intreg patrimoniul breslelor și uniunilor lor va fi păstrat în întregime cu cea mai mare grijă de către camerele de muncă până vor lua ființă noile organizațiuni profesionale.

Primiți, vă rog, domnul general, asigurarrea înaltei mele considerațiuni.

Ministrul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale
V. IASINSCHI

Asigurările noastre sociale

Nivelul consultațiilor medicale

In convorbirile noastre cu medicii asigurărilor sociale, cei mai sinceri — și cei mai buni, fără îndoială — sunt unanimi în a recunoaște că asistența medicală în asigurări este, până la un punct, inexistentă.

Cum spunea unul dintre ei:

— Ce face eu — consult 60 —70 de bolnavi pe zi — nu poate fi operă de asistență medicală, pentrucă o zi înseamnă pentru medicul din asigurări, o *oră jumătate*, ora lui de consultație zilnică. Atât suntem obligați să venim la asigurări, ne lipsește deci, în primul rând, timpul material unui consult serios.

— Prin urmare, asiguratii au dreptul să fie nemulțumiți?

— Nici nu poate fi altfel

Un asigurat așteaptă două trei ore până să-i vie rândul la consultație, și după ce a pierdut atâta vreme — și *vremea* lui e socotită în bani de către patron — are parte de un minut, două de consult. Pleacă, în cele mai multe cazuri, cum a venit, foarte puțin luminat, și el și medicul care l'a consultat.

— Dar operațiile, intervențiile chirurgicale?

— Sunt în adevăr cele mai folositoare asiguraților.

Muncitorul care are nevoe de o intervenție chirurgicală, mai ales în centrele mari industriale unde asigurările au spitale moderne, e sigur, că o are la timp, în cele mai bune condiții.

— Adevărurile acestea, recunoscute de medici, își au obârșia în greșita organizare a dispensariilor și a consultațiilor.

Reliefăm cu alt prilej greșala ce s'a făcut, clădindu-se dispensarii prea mari și spitale prea mici. Așa și este.

S'au clădit de curând în București două dispensarii colos, situate la cele două extremități ale Capitalei, dispensarii în care numărul consultațiilor nu este mai mare decât la celelalte dispensarii mai mici.

N'am priceput nici odată dece nu s'a adoptat sistemul german și italian, al dispensansariilor pe cartiere, mai mici, dar mai numeroase.

In primul rând, sunt mai la îndemâna muncitorilor — nu fac kilometri până la dispensar — și au mai mult spațiu.

S'ar evita aglomerările și s'ar economisi timpul muncitorilor.

Cea de a doua problemă, a consultațiilor ar fi în parte și ea deslegată, numărul muncitorilor, împărțiți la mai multe dispensarii, micșorându-se.

Rămâne problema medicilor, care nu se poate rezolva decât sau creindu-se *medicul asigurărilor*, sau acordându-se *libera alegere a medicului*.

Trebue să recunoaștem, avem în asigurări o pletoră de medici — erau la un moment dat, *1862* — siliți să dea consultații sumare, de mediocru nivel științific, plătiți însă cu salarii nedemne.

Știți cât costă o consultație la asigurările sociale?

Cineva a avut răbdarea să facă o socoteală, și a ajuns la o cifră, impresionantă 5 lei.

Pentru așa plată, așa consultație.

Despre libera alegere a medicului și despre medicul asigurărilor, vom vorbi cu alt prilej.

Problemele sunt prea importante ca să nu comporte cea mai largă discuțiune.

VINTILA F. PANTAZOPOL

Noul acord comercial cu Iugoslavia

La ministerul economiei naționale s'a semnat noul acord comercial cu Iugoslavia, în urma tratativelor desfășurate la București.

Din partea guvernului iugoslav a semnat d. Alex. Avacumovici, ambasadorul Iugoslaviei la București, iar din partea guvernului român, d. Mircea Cancicov, ministrul economiei naționale.

Prin acordul încheiat, Iugoslavia se angajează să exporte în România: metalifere, minereuri și extracte tananante contra importuri de derivate de petrol.

Plata schimburilor se va face în devize libere (fr. elvețieni).

Aranjamentul mai prevede modalitatea lichidării soldului creditor pe care-l avem în Iugoslavia. Lichidarea se va face printr'o operație mixtă de transferuri comerciale și necomerciale.

Aranjamentul va intra în vigoare imediat și are termen până la 31 Martie 1941.

S'au incheiat operațiunile schimbului de populație dintre România și Bulgaria

Guvernul român a dat dovadă de un spirit de largă înțelegere

Constanța, 17 Decembrie

S'au terminat operațiunile schimbului de populație între România și Bulgaria.

In ziua de 14 crt., la ora 24, conform tratatului dela Craiova, s'au încheiat operațiunile schimbului de populație între România și Bulgaria. In legătură cu această chestiune este locul să arătăm că deși tratatul în cauză a prevăzut evacuarea integrală a locuitorilor ce se încadrau schimbului de populație totuș, guvernul nostru, în urma demersului guvernului bulgar, a admis ca să se transfere până la această dată un număr de 60 de locuitori bulgari. In ce privește restul de bulgari cari mai sunt în Dobrogea, se duc în prezent trtative între cele două guverne. Deasemenea, deși știut este că din teritoriul cedat Bulgariei noi am repatriat 110 mii de români, cu o suprafață de 220 mii hectare proprietate și am evacuat numai 60 mii de bulgari, cu o suprafață de 120 mii hectare proprietate.

Remarcăm și cu acest prilej spiritul de largă înțelegere pe care-l dovedește față de problema evacuării bulgarilor din Dobrogea, guvernul român.

Palatul Poștelor

după cutremurul cel mare

Și impunătorul palat al Poștelor din București, podoaba arhitectorală cunoscută de toată lumea, a avut de suferit depe urma cutremurului din noaptea de 10 Noembrie o. c. ca și alte multe clădiri din Capitală și provincie, deși construcția acestui frumos Palat era destul de solidă, totuși a trebuit să cedeze în urma acestei catastofe, în special nu o cedat decât frumoasele motive arhitectonice din piatră aflate în fațada principală.

Cred că nu este om, care să nu treacă pe lângă palatul Poștelor din București și să nu se cutremure de vandalismul ce se petrece cu ocazia acestor dărâmări și demontări de motive decorative care formează podoaba acestui edificiu.

Un alt sistem mai naiv și mai rudimentar, care se aplică astăzi la asemenea lucrări ale palatului Poștelor, cred că nu este de conceput în tehnica românească.

Intelege fiecare din noi, că pentru a îndepărta pericolul ce amenință pe pietonii din jurul acestui palat; lucrările de precauțiune sau prevedere trebuiau luate imediat, însă nu așa de naiv, fără a se ține seamă de degradările sănătoase ale imobilului.

Degradările cauzate în fațadele acestui imobil, din cauza netăgăduitei indolențe și nepriceperi tehnice, vor costa Statul câteva milioane în situația de astăzi și mult mai multe milioane dacă s'ar continua aceste lucrări cu același sistem de până acum.

Trebue să înceteze acest sistem de a lucra, spre a evita cheltueli inutile în viitor.

Sunt ferm convins că pentru aceste lucrări dela palatul Poștelor nu s'a făcut nici un fel de studiu de ordin tehnic, care să poată fi adaptat unei asemenea situații și nu înțeleg pentru ce, când știut de toată lumea, că în fiecare instituție publică există câte un serviciu tehnic.

S'a văzut mai de toți tehnicieni; clădirile și părți din clădirile ce amenințau să se dărâme, la care clădiri pericolul era cu mult mai mare decât la acest palat al Poștelor, însă s'a studiat în deaproape aceste operațiuni, care s'au aplicat după toate regulile tehnice fără a se da ocazie la un asemenea spectacol.

Există atât de multe soluțiuni și sisteme de dărâmări, consolidări și prevederi care mai de care mai bune și ideale, care se poate aplica în locul sistemului întebuințat astăzi la acest palat al Poștelor.

Timpul nu e trecut și tehnicieni capabili, are destui Țara Românească.

Arhitect, Mazilu Gheorghe

Amânarea vizitei d-lui prof. Morelli în România

D. prof. Eugenio Morelli, directorul Institutului sanatorial „Cesare Forlanini" din Roma, care trebuia să țină în câteva orașe din România conferințe asupra ultimelor rezultate obținute în tratamentul tuberculozei și afecțiunilor pulmonare, a fost nevoit din cauză de boală să întrerupă voiajul, reintorcându-se în Italia.

Deci venirea în țară a d-lui prof. Morelli a fost amânată, va fi anunțată la timp împreună cu noul program al [illegible] d-sale.